

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. /

Fylke: Hedmark

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Stange

Emne: Jord og plag

Bygdelag:

Oppskr. av: M. Veflingstad

Gard:

(adresse): Attebad

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. ja

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- ad 1. Ja. Så sent som i 1880 var det vesentlig arbeid som ble brukt til å bearbeide åkeren for såving.
- ad 2. Ja, men nå bare til høyping. Arbeid ble tidligere brukt til arbeid av åkeren for såving. Den ble kjørt på kryss og tvers flere ganger (kryssarbeid). Arbeid ble brukt til å mylde med erter, som ble sådd på halmstakken (affe for telen gikk) men ellers er karv som regel brukt til myldeing av kornet.
- ad 3. Arbeid er like til det siste brukt til å slå opp raden når man setter poteter og til myldeing av potetene, men nå brukes som regel en egen plag med 2 hjør, som både mylde og lager sig flere. Arbeid brukes framdeles som høypeplag.
- ad 4-5. Her brukes type 4. Type 1-3 kjennes ikke.
- ad 6. Navn på de forskjellige deler av arden:
Veksne, ardeas, ardehøje (med plagen skakter)
På arden er det som regel 2 kakker -
1 for skreving og 1 for å løfte arden.
- ad 7. Kjennes ikke til forskjellige ardehøjer (her kalles det veksne).
- ad 8. Arbeid har ikke velteffiler, men ved høyping satte man ikke en treffel bakket på arden for at den skulle høpe bedre (brukt også riskverker).

2.

- ad 9. nei
- ad 10. Dybdegangren kan reguleres slik som på fig. 4, dels også ved flere huller i ansæren med kapp så at ardebjørke kan flyttes frem og tilbake
- ad 11. Kjønnen ikke slike typer som fig 5-7
- ad 12. Ardene ble oprindelig laget av leggesmeder, senere ved fabrikkter
- ad 13. Når brukes bare moderne fabrikksmidde plager Det var vel i 1890-årene de amerikanske plagene fikk innpass (oliver), og disse plagene er ennå i bruk.
- ad 14. Kjønnen ikke type 8.
- ad 15. Nagkanten hadde som regel en liten brospade på å redde ullteffjåren. Den var festet til plagene ved en henge
- ad 16. Ved kamjorning ullen man plagene over til den side hvor ullteffjåren er
- ad 17. Kjønnen ikke
- ad 18. Nei
- ad 19. Dybdene kunne vel være ca 30 cm. Hvil foran, skillebart
- ad 20. Ja. rishil, ved vull plugging skumstjeler
- ad 21. Kjønnen ikke
- ad 22. Hadde en egen slede med brommer (olep)
- ad 23. Kjønnen ikke Falkenetter plagene ble

Når det ord brukes slik om det redskap som ullen ble i en side. Ord åsen og plagåren brukes ikke om hudårene. Ord uttales her al (lytt l), plag uttales plag (lytt l). Ord er her kamkjåren.

attestert 24. 3. 1948

M. Veflunget

1465